

Matrimoni de conveniència



Dues oficines de Bancaja i CAM a València.

Les caixes valencianes no resten al marge del procés de concentració financera. La Generalitat Valenciana s'ha decidit a impulsar la fusió entre CAM i Bancaja, a fi d'evitar una absorció d'una de les dues per part de Caja Madrid. Però per atènyer aquesta fusió històrica, abans caldrà superar les resistències que encara es manifesten des d'Alacant.

L'encarregat de llançar el flaix informatiu va ser Gerardo Camps, el 30 d'octubre passat. El vice-president del govern i conseller d'Economia assistia a un acte, en principi anodí, a Alacant,

quan de cop i volta va amollar allò que en mitjans periodístics s'anomena una *bomba informativa*: seria una "irresponsabilitat", va dir Gerardo Camps, que el Consell no instara a un procés de concentració de les

principals caixes valencianes, és a dir, CAM i Bancaja. Amb aquelles paraules, Camps reobria un debat –el d'una hipotètica convergència de CAM i Bancaja– que en àmbits financers i econòmics es considerava exhaurit en vista de l'anterior inapetència dels protagonistes i la inacció de la Generalitat. Les declaracions del conseller aquell diumenge van despertar tot d'especulacions i declaracions encruades durant els dies següents. Per esvair dubtes, a final de setmana es va programar un acte en el qual, no gens casualment, coincidiren el president de la Generalitat, Gerardo Camps i els presidents de CAM, Bancaja i Caixa Ontinyent. Sota la mirada de tots els periodistes, Francisco Camps va lloar la tasca de les caixes els darrers anys i a conti-

nuació va dir: “Nosaltres tenim prou força per a continuar tenint entitats financeres amb seu política a la nostra comunitat.” Llenguatge críptic a banda, el govern valencià ho havia programat tot (l’escenografia, el *tempo...*) per fer arribar un missatge clar als interessats i a l’opinió pública: la Generalitat Valenciana desitja una unió entre CAM i Bancaixa i refusa una absorció de l’una o de l’altra per part de Caja Madrid.

En menys d’una setmana, la situació havia fet un tomb de 180 graus. De considerar la unió de CAM i Bancaixa com la possibilitat més remota, es va passar a sospesar la fusió com una opció plausible. El rebombori mediàtic que s’ha organitzat al País Valencià a l’entorn d’aquesta operació el justifica la transcendència financera, però també política i social, del projecte. Es tractaria, al cap i a la fi, de fusionar la tercera i la quarta caixes d’estalvis de l’estat espanyol amb l’objectiu de crear una entitat nova capaç de competir en condicions amb “la Caixa” i Caja Madrid. Una convergència de CAM i Bancaixa permetria, com apunta l’economista Alejandro Máñez, “enfortir un poder financer amb seu al País Valencià, però amb prou pes per a tenir capacitat d’influència i múscul financer”, més enllà del nostre territori. Sumades, CAM i Bancaixa representarien actualment 157.000 milions d’euros, 2.672 oficines i un benefici net de 550 milions d’euros. Si bé la fusió no es pot fer en termes d’*I+I*, és clar que una suma de les dues entitats permetria de guanyar mida i dimensió, una premissa indispensable, segons les recomanacions fetes pel Banc d’Espanya els darrers mesos. En un escenari canviant i on proliferen els candidats a arrabassar els llocs d’eixida del rànquing, una fusió permetria d’assegurar un lloc a la zona Champi-ons al món financer valencià.

L’operació, hipotètica encara, ha despertat tot de reaccions durant la darrera setmana. A València, seu de Bancaixa, l’opció d’una fusió desperta entusiasme en els ambients financers i econòmics. Tant la Confederació Empresarial Valenciana com la Cambra de Comerç de València

han rebut la proposta amb els braços oberts. I noms destacats com ara Federico Féliz o Francisco Juan Ros s’han enfilat al tren de la fusió. Entitats com ara l’Associació Valenciana d’Empresaris han canviat de posició en veient els darrers moviments de la Generalitat. Aquest *lobby*, que abans de l’estiu va fer públic un document que desaconsellava una fusió entre CAM i Bancaixa, ara ha matisat l’opinió.

El govern de Camps tindrà moltes més dificultats a fer empassar aquesta píndola a Alacant. Allà, representants empresarials, cambres de comerç i polítics han alçat la veu contra de l’operació, si bé la setmana passada la patronal Coepa va admetre que els seus òrgans de direcció preveuen com a possibilitat una fusió entre CAM i Bancaixa. El gest pot semblar insignificant, però és un indicatiu que alguna cosa pot moure’s contra la pètria oposició que ha suscitat tradicionalment una operació d’aquesta mena al sud. Siga com siga, el principal escull continua essent a hores d’ara el recel mostrat des d’Alacant, on hom tem una pèrdua de poder financer en favor de València. Els moviments fets des del Palau de Benicarló han caigut com una bomba al sud del riu Molinell.

L’alcavota inesperada. La sorpresa que ha creat en els àmbits financers la posició de la Generalitat no és gens estranya. En poc temps les perspectives financeres de les dues principals caixes d’estalvis s’han girat com un mitjó. Abans de l’estiu quasi ningú no creia que el procés de concentració financera tinguera com a conseqüència el maridatge de les dues caixes valencianes. Cap moviment ni de l’una entitat ni de l’altra no apuntaven en aquella direcció. De fet, les vies de comunicació obertes per CAM i Bancaixa –enmig del mutisme de la Generalitat– apuntaven cap a una perillosa dilució de la *valencianitat* de les caixes d’estalvis. D’una banda, la Caja de Ahorros del Mediterráneo ha flirtejat tot l’estiu amb Caja Murcia, amb la vista posada en una possible fusió. D’una altra banda, diverses informacions havien apuntat a un

suposat interès de Caja Madrid per absorbir o bé Bancaixa o bé la CAM.

Sembla que ha estat precisament la por a un desembarcament madrileny que ha fet reaccionar la Generalitat. Fins fa quinze dies, el conflicte entre Esperanza Aguirre i Alberto Ruíz Gallardón per controlar la segona caixa de l’estat espanyol allunyava la possibilitat que es produïra immediatament un escac i mat de Caja Madrid sobre CAM i Bancaixa. La resolució de la guerra entre la presidenta de la comunitat de Madrid i l’alcalde de la capital espanyola, que s’ha clos amb l’ambiciós Rodrigo Rato al capdavant de l’entitat madrilenya, ha fet reviscolar la temor de València i ha precipitat l’acció de Francisco Camps. El president de la Generalitat s’ha trobat obligat a bellugar-se per blindar les dues caixes d’estalvis i assegurar-ne la *valencianitat*. Després de mesos de silenci, el cap de l’executiu no fa sinó afegir-se a l’onada de fusions dins una mateixa comunitat autònoma, com ja ha passat al Principat, Andalusia (amb la fusió d’Unicaja i Cajasur), Galícia (on tot apunta a una unió entre Caixa Galicia i Caixanova) o Castella-Lleó (on Caja Duero, Caja España i Caja Burgos negocien una fusió), on les operacions van molt més avançades que no pas al País Valencià. “Amb vista al futur, l’única certesa que tenim és que ‘la Caixa’ i Caja Madrid continuaran existint”, apunta Vicent Soler, professor de la Universitat de València i ferm defensor d’una fusió entre caixes valencianes. “Però a partir d’aquí, tot són incerteses. Què fem, doncs? Volem que existesquen caixes valencianes o no? Els andalusos ho veuen clar, com també els gallecs o la gent de Castella-Lleó. La incògnita som nosaltres. Jo aposte per una caixa d’estalvis gran i ben gestionada”, assegura.

Els moviments de la Generalitat Valenciana han despertat l’entusiasme dels qui opinen que la convergència cap a una única caixa (Caixa Ontinyent, la tercera en discòrdia, està condemnada, per dimensió, a acatar allò que diguen les altres) és lògica des del punt de vista econòmic i financer i beneficiosa des d’un punt

de vista de la vertebració del país. Donar forma i consolidar un instrument financer potent amb centre de decisió al País Valencià i amb capacitat d'involucrar-se en el finançament de grans projectes és una possibilitat que agrada a molts. Per a José Vicente González, president de la Confederació Empresarial Valenciana, una fusió entre CAM i Bancaixa donaria com a resultat una "important" entitat financera valenciana "molt més competitiva". L'ex-president Joan Lerma, que al final del seu mandat ja va entrellucar una hipotètica fusió entre totes dues entitats, també creu que una unió seria "molt beneficiosa". "Una fusió", opina Lerma, "donaria un abast superior a les caixes que existeixen actualment. Crec que és important que hi haja un sector financer vinculat fonamentalment a les possibilitats i els potencials de la indústria i l'economia en general". Per al professor Vicent Soler, coordinador a més de l'obra de referència *Economia espanyola i del País Valencià*, la unió és ara per ara "peremptòria". "Grans caixes poden liderar grans operacions, i no simplement assistir com a acompanyats o com a simples observadores. Una gran caixa significa poder financer. Els valencians tenim tot el dret de disposar d'una gran caixa, com tenen alguns altres països. Necessitem un referent financer propi."

'Pensat i fet' i més problemes.

Per a Antoni Birlanga, conseller d'economia entre el 1982 i el 1993—quan va tenir lloc un primer procés de concentració de caixes d'estalvis valencianes—, una fusió entre CAM i Bancaixa també seria desitjable. "Si em pregunteu: Seria bo per al País Valencià una caixa més forta que fera la competència a Caja Madrid i 'la Caixa'?, la resposta, evidentment, seria positiva", explica. Amb tot, Birlanga, que també és conseller de la Caja de Ahorros del Mediterráneo, desconfia



Francisco Camps, José Luís Olivas—president de Bancaixa— i Modesto Crespo—de la CAM— conversen en presència de Gerardo Camps i Rafael Soriano—president de Caixa Ontinyent.

que aquesta hipotètica fusió pugua materialitzar-se, sobretot per la manera com s'ha gestionat fins ara. Birlanga critica que la Generalitat llançara primer la idea davant els mitjans de comunicació i després començara els contactes amb els responsables de cada caixa. El *pensat i fet* regnant fins ara en el procés podria comprometre'n la viabilitat. "No hi ha ningú més preparat que els membres de les caixes per a saber què convé a les seues caixes. Voler imposar l'*aquí manejo* no va enlloc", diu Birlanga. D'una opinió semblant és Joan Lerma. L'ex-president lamenta que "la Generalitat ha deixat de treballar en aquest procés fa molts anys. Durant molt de temps, ha tingut la voluntat que cadascú anara al seu aire i, de cop i volta, hi ha hagut una irrupció sobtada en el sentit que era necessària una fusió". Per a Vicent Guillamon, economista i alt funcionari de l'administració local, la manca de planificació pot hipotecar el procés fins a fer-lo inviable.

"No es pot llançar una proposta en un moment de feblesa en el lideratge del govern i sense sumar complicitats dels diversos agents econòmics i socials" apunta.

A la manca de planificació s'hi afegixen més circumstàncies que, a parer dels detractors de l'operació, desaconsellen la unió de CAM i Bancaixa. El document que el *lobby* AVE va presentar al juliol per justificar la posició contra la fusió i a favor d'una unió amb una caixa d'una altra comunitat autònoma sintetitza alguns dels arguments que ara s'esgrimeixen, sobretot des d'Alacant. Segons aquell informe, una fusió "a penes implicaria un augment dels respectius espais d'actuació", perquè CAM i Bancaixa tenen xarxes d'oficines pràcticament als mateixos espais geogràfics. A més, una fusió interterritorial permetria una "diversificació de mercats", cosa que aportaria "un mecanisme d'estabilització dels fluxos de dipòsits i crèdits, i un factor de creixement i estabilitat en els resultats". AVE també apuntava aleshores als problemes que es podrien derivar de la integració de dues grans organitzacions, processos que "tendeixen a derivar en un xoc de cultures, que

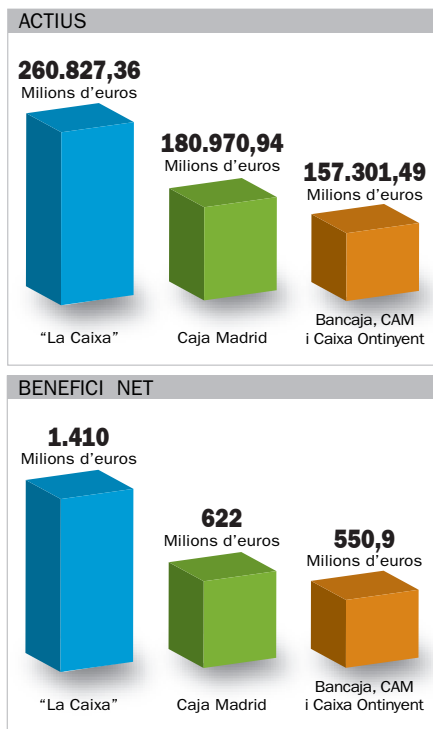
"Recomane a Camps que siga valent, que treballe i respecte la voluntat de la gent de les caixes", diu Joan Lerma.

sovint mena a perturbacions funcionals poc desitjables”. Finalment, el lobby també advertia, com fan ara molts detractors de la fusió, del cost laboral que implicaria a conseqüència del tancament d’oficines.

Totes aquestes qüestions són inconvenients assumibles en pro de disposar a termini mitjà d’una entitat financera de més dimensió que no les dues que hi ha ara? Per a José Miguel Mandingorra, secretari general dels Serveis Financers i Administratius de CCOO al País Valencià, la desaparició d’ocupació seria assumible sempre que es presentara “un pla amb garanties laborals, econòmiques i socials” als treballadors. De fet, les seccions sindicals de CCOO a CAM i Bancaixa ja estudien, segons que explica Mandingorra, quants llocs de feina es destruirien en el cas d’una fusió. “Per al País Valencià”, afirma, “seria important de disposar d’una gran caixa d’estalvis. Crec que els polítics haurien de deixar-se de guerres i ser conscients que la cosa important és disposar d’una entitat forta”.

Fusionar-se o morir. Entre la majoria de les persones consultades hi ha el convenciment que en un context de canvi, on el Banc d’Espanya empeny a la concentració de caixes d’estalvis, l’immobilisme pot conduir a l’abisme. El panorama financer es va reestructurant i cada participant ha de moure fitxa per trobar encaix en el tauler. La fusió és, a parer seu, una qüestió de supervivència. “No ens podem quedar amb les entitats que hi ha ara”, afirma l’economista Vicent Guillamon. “En el futur –diu– els marges tendiran a estretir-se; hi haurà més necessitats de capital perquè es regularan nivells de solvència més alts; i per a superar la morositat caldrà molt més de pulmó.” “No podia ser que l’agència Moody’s, la Unió Europea, el Banc d’Espanya... advertiren de la necessitat d’arribar a fusions en vista d’un panorama de reducció de marges i de necessitat d’augmentar les previsions, i ací no s’hi fera res”, addueix l’economista Alejandro Mañes. “Si la fusió no arriba a consumir-se, el resultat serà que, tot i que CAM i Ban-

Un nou escenari



PARÀMETRES NO COMPARABLES

	Ràtio de solvència	Morositat
"La Caixa"	12,3	3,53%
Caja Madrid	10,9	5,38%
Bancaixa	12,0	5,01%
CAM		
Caixa Ontinyent	/	3,29%

Font: Comisión Nacional del Mercado de Valores, Bancaixa, CAM i Caixa Ontinyent.

caixa continuaran essent dues caixes importants, hi haurà un debilitament de la seua influència financera”. Per

‘Gürtel’ s’hi interposa

Per si no hi havia prou amb l’emblemàtic al voltant d’una hipotètica fusió entre CAM i Bancaixa, el PP s’ha decidit a afegir un element més de distorsió en el debat sobre les caixes. Mitjançant el procés de renovació dels òrgans de govern de les caixes, el Partit Popular ha volgut castigar el PSPV-PSOE per haver presentat una querrela contra càrrecs populars pel cas Gürtel. Al contrari que en ocasions anteriors, els populars han decidit a soles i sense pactar amb els partits de l’oposició les 25 persones que formaran part, en representació de la Generalitat, de l’assemblea general de Bancaixa i Caixa Ontinyent els sis anys vinents.

això, assegura, és el moment de “fer didàctica” i convèncer, especialment a Alacant, que la millor opció és un matrimoni entre CAM i Bancaixa i no una absorció o fusió de Caja Murcia per part de la primera. “Absorbir Caja Murcia no resol res a mitjà termini”, replica Vicent Soler. “A Alacant haurien de considerar quina és l’alternativa. L’alternativa és ser absorbida per Caja Madrid? Això significa que els interessos alacantins estaran més ben defensats des de Madrid que no des de València? Perquè ha de quedar clar que l’alternativa no és quedar-se com ara, sinó ser absorbida per una altra de més llunyana”, diu aquest professor, que anima els representants econòmics d’Alacant a “no caure en els tòpics” de l’alacantinisme. “La situació [respecte a una fusió o no de CAM i Bancaixa] és molt madura i serà difícil de convèncer la gent d’Alacant”, lamenta l’ex-president Joan Lerma. “Amb tot, recomane a Camps que siga valent, que treballe i respecte la voluntat de la gent de les caixes.”

Violeta Tena